

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

7^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 13 Ιανουαρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη -Εισηγήτρια, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει τις προδικαστικές προσφυγές: α) από 02.12.2019 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 1475/02.12.2019 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «Δ. ... Ε. Ε. ...» που εδρεύει στη ..., (εφεξής προσφεύγων α'), όπως νόμιμα εκπροσωπείται και β) από 05.12.2019 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 1490/05.12.2019 προσφυγή του Οικονομικού Φορέα με την επωνυμία «... ... του ...» με τον διακριτικό τίτλο «... ...» που εδρεύει στη ..., (εφεξής β' προσφεύγων), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του (εφεξής αναθέτουσα αρχή).

Με την Προδικαστική Προσφυγή αμφοτέρωι οι προσφεύγοντες αιτούνται την ακύρωση της υπ' αριθμ. 55/5-11-2019 απόφασης του Πρυτανικού Συμβουλίου του, η οποία τους ανακοινώθηκε δια του υπ' αριθμ. πρωτ. 28961/19/ΓΠ/22-11-2019 εγγράφου της Προϊστάμενης της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, καθ' ο μέρος, κατόπιν έγκρισης του υπ' αριθμ. πρωτ. 22946/19/ΓΠ/ 27-9-2019 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, αποφασίστηκε η απόρριψη της προσφοράς τους για το Τμήμα 2 του διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του στην ...(πρώην ...). Περαιτέρω, ο α' προσφεύγων σώρευσε στην προσφυγή του αίτημα λήψης μέτρων προσωρινής προστασίας περί μη επαναναπροκήρυξης του διαγωνισμού, δοθέντος ότι με την προσβαλλόμενη απορρίφθηκαν οι κατατεθείσες προσφορές στο σύνολό τους και ο διαγωνισμός για το επίμαχο

Τμήμα 2 κηρύχθηκε άγονος, το οποίο αίτημα του έγινε δεκτό με την με αρ. Α572/12.12.2019 Απόφαση ΑΕΠΠ. Επίσης, αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης διότι δεν απορρίφθηκαν οι προσφορές του συνόλου των έτερων προσφερόντων οικονομικών φορέων (ενν. για το επίμαχο τμήμα) και για άλλους λόγους.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την με αρ.19187/19/ΓΠ2/31.07.2019 διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ηλεκτρονικό διαγωνισμό με την προσφυγή στη διαδικασία (κλειστή) με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων (καθαρισμός Αμφιθεάτρων, αιθουσών, κοινοχρήστων χώρων, υαλοπινάκων, κ.λ.π.) του στη ... (πρώην ...) & στην ...(πρώην ...) για χρονικό διάστημα 6,5 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, συνολικού προϋπολογισμού, για το επίμαχο Τμήμα 2, ύψους 214.179,270€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α (βλ. σελ. 8 της διακήρυξης). Ο κάθε οικονομικός φορέας υποβάλλει για το σύνολο του τμήματος της σύμβασης για το οποίο προσκαλείται. Ο μέγιστος αριθμός ΤΜΗΜΑΤΩΝ της σύμβασης που μπορεί να ανατεθεί σε έναν προσφέροντα ορίζεται σε ένα (1).

2. Επειδή για την άσκηση των υπό εξέταση προδικαστικών προσφυγών και εν προκειμένω: α) του α' προσφεύγοντος έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 864,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο «κατάσταση» αναφέρεται η ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ» και το από 29.11.2019 αποδεικτικό πληρωμής του ως άνω παραβόλου δια μέσω της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) και β) του β' προσφεύγοντος έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 864,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο «κατάσταση» αναφέρεται η ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ» και το από 05.12.2019 αποδεικτικό πληρωμής του ως άνω παραβόλου δια μέσω της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

3. Επειδή, η διακήρυξη, καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) ΑΔΑΜ: ... 2019-08-01 καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπ... στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, οι υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές: α) έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκαν στις 02.12.2019 και 05.12.2019, αντίστοιχα, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού δοθείσας της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης στους ενδιαφερομένους στις 25.11.2019, β) ασκήθηκαν με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκαν στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένες.

6. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προέβη, αυθημερόν, ήτοι στις 02.12.2019 και στις 05.12.2019, αντίστοιχα, σε κοινοποίηση των υπό εξέταση προδικαστικών προσφυγών μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στους ενδιαφερομένους.

7.Επειδή, με τις με αρ. 1851/02.12.2019 και 1873/06.12.2019 Πράξεις του Προέδρου του 7ου Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης η 13^η Ιανουαρίου 2020 και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επ' αυτών.

8. Επειδή με την προσβαλλόμενη με θέμα ΘΕΜΑ «Ανακοίνωση Απόφασης Πρυτανικού Συμβουλίου με αριθμό συνεδρίασης 55/05-11-2019 (Θέμα 5.α.4.) ΑΔΑ:... για τον διαγωνισμό με αρ. πρωτ. Διακήρυξης Διακ. 19187/19/ΓΠ2/31.07.2019 ΑΔΑΜ:... 2019-08-01), ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι για το γεγονός ότι το Πρυτανικό Συμβούλιο του στην υπ' αριθμ. 55/05-11-2019, θέμα 5.α.4. αποφάσισε τα κάτωθι: «Α. Την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών των οικονομικών συμμετεχόντων: 1. Εταιρεία ... Α.Ε. 2. Εταιρεία ... Α.Ε. 3. Εταιρεία Δ ... Ε. Ε. 4. Εταιρεία επειδή κατέθεσαν τα δικαιολογητικά – πιστοποιητικά που ορίζονται στη διακήρυξη με αρ. πρωτ. 19187/19/ΓΠ2/31.7.2019. Β. Την απόρριψη της εταιρείας ... Α.Ε., επειδή υπέβαλε προσφορά και για τα δύο Τμήματα, ενώ οι τέσσερις άλλοι προσφέροντες υπέβαλαν προσφορά για μόνο ένα Τμήμα, ...Δ. Την αποδοχή για το ΤΜΗΜΑ 1: ... (Πρώην ...) της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «... Α.Ε.», επειδή βρίσκεται εντός του προϋπολογισμού του διαγωνισμού και καλύπτ... τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ε. Την απόρριψη για το ΤΜΗΜΑ 2: ...(Πρώην) α) της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «... .. Α.Ε.», επειδή δεν υπολογίζεται το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης και του Ν.4144/2013 άρθρο 22, β) της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας «Δ ... Ε.Ε» επειδή δεν υπολογίζεται το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης και του Ν.4144/2013 άρθρο 22 και γ) της οικονομικής προσφοράς της Εταιρείας «... ..», επειδή δεν υπολογίζει το διοικητικό κόστος, το εργολαβικό κέρδος και τις εισφορές κατασκήνωσης σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης και του Ν.4144/2013 άρθρο 22. ...Ζ. Για το ΤΜΗΜΑ 2: ...(Πρώην) όλες οι κατατιθέμενες προσφορές έχουν απορριφθεί και ως εκ τούτου κρίνεται άγονο.

9. Επειδή, αμφότεροι οι προσφεύγοντες, ασκούν, τις υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές με προφανές έννομο συμφέρον, έκαστος ως προς το μέρος που αφορά στην απόρριψη της προσφοράς του, οπότε στοιχειοθετείται

το άμεσο, ενεστώς και προσωπικό όφελός τους από την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης κατά το μέρος που απορρίπτεται η προσφορά τους. Περαιτέρω, ο α' προσφεύγων προβάλλει ισχυρισμούς ως προς την απόρριψη των προσφορών του συνόλου των τριών λοιπών προσφερόντων του Τμήματος 2 και για άλλους λόγους, περιλαμβανομένου και του β' προσφεύγοντος. Ωστόσο, αναφορικά με τους ισχυρισμούς του σε σχέση με τον β' προσφεύγοντα προβάλλονται άνευ εννόμου συμφέροντος ήτοι απαραδέκτως καθώς η προσβαλλόμενη πράξη ως προς την απόρριψη της προσφοράς του για επιπλέον λόγους δεν δημιουργεί βλάβη στον α' προσφεύγοντα, άλλως ουδεμία μεταβολή συντελείται επί του παρόντος στην νομική κατάσταση του β' προσφεύγοντος που έχει αποκλεισθεί με την προσβαλλόμενη πράξη. Ως έχει, δε, κριθεί η θεμελίωση εννόμου συμφέροντος για τον προσφεύγοντα τελεί υπό την ύπαρξη βλάβης εστιάζοντας στο διατακτικό της απόφασης και όχι στην αιτιολογία, καθώς όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, αν και η αιτιολογία έχει πλημμέλειες εντούτοις η πράξη είναι νόμιμη με άλλη αιτιολογία, το κύρος της πράξης δεν πάσχει ακυρότητας (ΣτΕ 2239/1970, 4698/1988). Επομένως, η ενδεχόμενη πλημμελής αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης δεν θα είχε, εν προκειμένω, επίπτωση στο κύρος αυτής, διότι θα είχε ορθώς απορριφθεί η προσφορά του ήδη β' προσφεύγοντος, ήτοι σε κάθε περίπτωση, και με την ορθή αιτιολογία η προσβαλλόμενη θα ήταν ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, Αριθμός απόφασης: 57/2018 5 σελ. 344 επόμεν. και Απόφαση ΑΕΠΠ 57/2018 σκ. 6 Εισηγήτρια Ε. Μιχολίτση). Στην περίπτωση δε που η προσφορά του β' προσφεύγοντος κριθεί τελικώς αποδεκτή, κατόπιν αποδοχής της υπό εξέταση προσφυγής του ενώπιον της ΑΕΠΠ, ο α' προσφεύγων που επιδιώκει την απόρριψη της προσφοράς του, έχει τη δυνατότητα είτε να βάλλει απευθείας κατά της απόφασης της ΑΕΠΠ ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών δικαστηρίων αντικρούοντας τους λόγους για τους οποίους η προδικαστική αυτή προσφυγή έγινε δεκτή, είτε, εφόσον επιθυμεί να προβάλει νέους λόγους αποκλεισμού του β' προσφεύγοντος που δεν

εξετάσθηκαν από τα αρμόδια όργανα της διεξαγωγής του διαγωνισμού, να ασκήσει νέα προδικαστική προσφυγή κατά της πράξης συμμόρφωσης της αναθέτουσας αρχής στην απόφαση της ΑΕΠΠ που κάνει δεκτή την προσφυγή του β προσφεύγοντος, παραδεκτώς. Ως εκ τούτου, α α' προσφεύγων δεν έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον να προβάλει έτερους λόγους απόρριψης της ήδη απορριφθείσας με την προσβαλλόμενη προσφοράς του β προσφεύγοντος (βλ. κατ' αναλογία ΣτΕ 1573/2019 σκ.10 και απόφαση ΑΕΠΠ 1221/2019 σκ.21 Εισηγήτρια Ε. Αψοκάρδου). Έτι περαιτέρω, οι επιπλέον λόγοι που στρέφονται κατά της απόρριψης των προσφορών των οικονομικών φορέων με την επωνυμία «... .. ΑΕ» και «... ΑΕ», προβάλλονται αλυσιτελώς και τούτο διότι όπως αδιαμφισβήτητα προκύπτ... από τον ηλεκτρονικό τόπο διενέργειας του διαγωνισμού οι ως άνω δύο οικονομικοί φορείς δεν άσκησαν εμπροθέσμως, ήτοι έως τις 5.12.2019 προδικαστική προσφυγή, - αμφισβητώντας τον αποκλεισμό τους. Ειδικότερα, όπως προκύπτ... από τις διατάξεις της Οδηγίας 89/665/ΕΟΚ, όπως ισχύει, (βλ. άρθρο 2α, παρ. 2, εδάφιο β'): *«Οι προσφέροντες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι, εφόσον δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά. Ο αποκλεισμός είναι οριστικός, εφόσον έχει κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και έχει θεωρηθεί νόμιμος από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή, εάν δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προσφυγή»*. Επομένως, θεωρούνται ως οριστικά αποκλεισθέντες μη δυνάμενοι πλέον να ασκήσουν ούτε ένδικα μέσα προκειμένου να τους ανατεθεί τυχόν η συγκεκριμένη σύμβαση, δοθέντος ότι η άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση τους.

10. Επειδή, υπό την επιφύλαξη των ανωτέρω, νομίμως και παραδεκτώς, εισάγονται ενώπιον του 7ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ οι υπό εξέταση προδικαστικές προσφυγές, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, ως ισχύουν και του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή, εν προκειμένω, ο α' προσφεύγων, ισχυρίζεται καταρχήν ότι η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς του είναι εσφαλμένη, επικαλούμενος τόσο το άρθρο 17 του ΚΔΔσίας, όσο και πάγια νομολογία για τη δεσμευτικότητα

των όρων της διακήρυξης. Στη συνέχεια επικαλείται το άρθρο 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» της διακήρυξης (σελ. 44) ορίζεται ότι: «2.4.2. Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής.....Στην προσφορά τους, οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Αν παρουσιαστούν ελλείψεις ή ήσσονος αξίας ατέλειες ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καλέσει εγγράφως τους προσφέροντες να τα διευκρινίσουν, σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 4 του Ν.4412/2016». 4. Στο υπ' αριθμ. πρωτ. 22946/19/ΓΠ/ 27-9-2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού αναφέρονται ως προς την προσφορά της εταιρίας μας τα ακόλουθα: «ΤΜΗΜΑ 2....Τέλος για την διαμόρφωση της τελικής μας προσφερόμενης συνολικής τιμής έχουμε υπολογίσει εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών μας, των αναλωσίμων, του εργολαβικού μας κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 151.973,60€ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 1000,00€ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ 183,10€ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ 1000,00€ ΛΟΙΠΑ ΚΟΣΤΗ 250,00€ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ 300,00€ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ 265,00€ ΦΟΡΟΙ 13.475,80€ ΣΥΝΟΛΟ 168.447,50€». Τα παραπάνω περιλαμβανόμενα στο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού περιλαμβάνονται στην ανάλυση του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 την οποία υπέβαλε η εταιρία μας 5. Στην υπό κρίση περίπτωση, με βάση τα στοιχεία του φακέλου της προσφοράς μας, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, ως ανωτέρω, η οικονομική προσφορά μας συντάχθηκε σύμφωνα με το υπόδειγμα της διακήρυξης και τους ειδικότερους όρους της διακήρυξης. Ειδικότερα, όσον αφορά το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος, η εταιρία μας τα συμπεριέλαβε, όπως επιζητούσε η διακήρυξη, σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς της, αναφέροντας συγκεκριμένα ποσά, τα οποία ήταν προορισμένα για την κάλυψη των ζητούμενων κονδυλίων. Έτσι, στο

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

αρχείο της οικονομικής προσφοράς μας με τίτλο «Στοιχεία που ζητούνται σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α' 115 / 15-7-2010)» αναφέρονται ρητώς τα κάτωθι κονδύλια : «ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 151.973,60€ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 1000,00€ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ 183,10€ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ 1000,00€ ΛΟΙΠΑ ΚΟΣΤΗ 250,00€ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ 300,00€ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ 265,00€ ΦΟΡΟΙ 13.475,80€ ΣΥΝΟΛΟ 168.447,50€». Επομένως, από πρόδηλη πλάνη η Αναθέτουσα Αρχή θεώρησε ότι η εταιρία μας «δεν υπολογίζει το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος» και άρα εσφαλμένως απορρίφθηκε η προσφορά της εταιρίας μας. 6. Σε κάθε περίπτωση, και υπό την εκδοχή ότι τα προσμετρηθέντα κονδύλια δεν είναι επαρκή, αλλά χαμηλά, η οποία όμως δεν φαίνεται να υποστηρίζεται εν προκειμένω, από την Αναθέτουσα Αρχή, εφόσον άλλος είναι ο λόγος απόρριψης της προσφοράς μας, ήτοι ο μη υπολογισμός εργολαβικού κέρδους και διοικητικού κόστους, η εταιρία μας, προ της απόρριψης της προσφοράς της, θα έπρεπε να κληθεί σε διευκρινίσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 και του άρθρου 88 Ν. 4412/2016». Στη συνέχεια επικαλείται τα άρθρα 102 και 88 του ν. 4412/2016 και ισχυρίζεται ότι «Στην προκειμένη περίπτωση, η εταιρία μας δεν κλήθηκε σε διευκρινίσεις ούτε για να τεκμηριώσει το εύλογο ή μη ύψος του εργολαβικού κέρδους της και του διοικητικού κόστους της ούτε κλήθηκε να διευκρινίσει οποιαδήποτε ενδεχόμενη ασάφεια επί της προσφοράς της αναφορικά με τα παραπάνω κονδύλια, ούτε απαιτούνταν με βάση τη διακήρυξη οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη ανάλυση, ώστε να τίθεται ζήτημα απόρριψης της προσφοράς μας κατά δέσμια αρμοδιότητα, χωρίς προηγούμενη κλήση μας για παροχή διευκρινίσεων. Αντιθέτως, η Αναθέτουσα Αρχή όχι μόνο δεν αναζήτησε διευκρινίσεις, αλλά επιπλέον δεν αιτιολόγησε καν την απόρριψη της προσφοράς μας και δεν εξειδίκευσε καν τον λόγο απόρριψής της, παρότι είχε υποχρέωση για επαρκή και πλήρη αιτιολόγηση (ΔΕφΠατρ. 8/2018 σε συμβ)».

12. Επειδή ο β' προσφεύγων κατόπιν παράθεσης σχετικού ιστορικού, συμπεριλαμβανομένου του με αριθ. πρωτ. 22946/19/ΓΠ/27.09.2019 Πρακτικού Αποσφράγισης και ελέγχου Οικονομικών Προσφορών, ισχυρίζεται ότι: «Α.1. ΜΗ

ΝΟΜΙΜΟΣ Ο ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ 2, 1^ο Αναφορικά με την αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, πρέπει να σημειωθεί ότι για να είναι νόμιμη θα πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ΚΔΔ/σίας, να είναι, σαφής, πλήρης, ήτοι να περιέχει όλα τα ουσιώδη συγκεκριμένα περιστατικά κατά τρόπο που δεν αφήνει κενά ή αμφιβολίες για την ορθότητα της κρίσης του διοικητικού οργάνου, ειδική, δηλαδή, να μην είναι γενική και αόριστη και να είναι σχετική με όλα τα στοιχεία της προσβαλλόμενης πράξης, με την έννοια ότι όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη και να προκύπτ... από τα στοιχεία του φακέλου (ΣτΕ 895/2005, 2701/2004). Εν προκειμένω η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει καμία απολύτως σαφή, ειδική, συγκεκριμένη και ορισμένη αιτιολογία περί της απόρριψης της προσφοράς μου, αλλά αρκείται σε μια παράθεση αυτούσιας της Οικονομικής Προσφοράς μου καταλήγοντας στο αυθαίρετο συμπέρασμα ότι δεν έχω υπολογίσει το διοικητικό κόστος, το εργολαβικό κέρδος και τις εισφορές κατασκήνωσης. Πλην όμως το παραπάνω αυθαίρετο συμπέρασμά της δεν τεκμηριώνεται με κανένα απολύτως τρόπο και είναι παντελώς αβάσιμο, όπως προκύπτ... από τα κατωτέρω: 2^ο. Όσον αφορά την κράτηση υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων, επισημαίνω τα εξής: α) Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 6γ του Ν. 4144/2013, 89 περ. Γ του Ν. 3996/2011 και της ΥΑ 23411/2131/30.12.2011 καθώς και της σχετικής, διευκρινιστικής εγκυκλίου του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ., υπ' αριθμ. 63/2013, η κράτηση υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων αποτελεί εργοδοτική εισφορά, ύψους 20 ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία καταβάλλεται από τον εργοδότη και εισπράττεται από το Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. ταυτόχρονα και παράλληλα με τις τακτικές εισφορές υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας για τον μήνα Αύγουστο κάθε έτους. β) Στην εν λόγω διακήρυξη δεν υπάρχει Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς στο οποίο να καθίσταται υποχρεωτική και επί ποινή αποκλεισμού η αναφορά της εν λόγω κράτησης σε συγκεκριμένο πεδίο. Συνακόλουθα, δεν καταλείπεται αμφιβολία σχετικά με τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της εν λόγω κράτησης, πλην όμως η αναθέτουσα αρχή δεν είχε προσδιορίσει συγκεκριμένο πεδίο, στο οποίο έπρεπε

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

υποχρεωτικά και επί ποινή αποκλεισμού να αναφερθεί η κράτηση αυτή. γ) Όπως προκύπτ... από τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 που υπέβαλα στην Προσφορά μου: στ) Στην οικονομική προσφορά υπολογίζεται εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής υπηρεσιών, των αναλώσιμων και εργαλείων-εξοπλισμού, του εργολαβικού κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, όπως φαίνονται παρακάτω:

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	113.108,71€	29.765,45€	5.953,09€
ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ	2.600,00€	1.300,00€	390,00€
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.300,00€	325,00€	325,00€
ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	160,10€	43,75€	9,17€
ΚΕΡΔΟΣ	1.716,20€	1.059,31€	147,75€

έχω υπολογίσει Διοικητικό Κόστος για τη ... 1.300,00€, για την ... 325,00€ και για τα ... 325,00€, στα οποία κόστη συμπεριλαμβάνεται και η ειδική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων, η οποία εφόσον δεν δίνεται από την διακήρυξη κάποιο Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς στο οποίο να καθίσταται υποχρεωτική και επί ποινή αποκλεισμού η αναφορά της εν λόγω κράτησης σε συγκεκριμένο πεδίο, είναι δυνατό να περιλαμβάνεται στο «Διοικητικό κόστος» και να καλυφθεί από αυτό. Συνεπώς η ειδική εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων η οποία για την ... ανέρχεται σε 380€ ετησίως (19 άτομα x 20€), για την ... σε 100€ ετησίως (5 άτομα x 20€) και για τα ... σε 20€ ετησίως (1 άτομο x 20€) έχει υπολογισθεί στο Διοικητικό Κόστος που έχω προϋπολογίσει όπως προκύπτ... από τον ανωτέρω πίνακα. Σε κάθε περίπτωση, αν η αναθέτουσα αρχή είχε αμφιβολία σχετικά με τη συμπερίληψη ή μη της εν λόγω κράτησης στο Διοικητικό κόστος, δεν μπορούσε να απορρίψει την Οικονομική προσφορά μου, πριν με καλέσει να το αποσαφηνίσω, δυνάμει του άρθρου 102 παρ. 4 του Ν. 4412/2016. Καταληκτικά, δεδομένου ότι: (α) δεν αποδεικνύεται παράλειψη υπολογισμού της εν λόγω κράτησης, (β) η Οικονομική προσφορά αντίθετα την υπερκαλύπτ... μέσω του Διοικητικού κόστους και (γ) δεν υπήρχε καν Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς στην εν λόγω διακήρυξη στο οποίο να καθίσταται υποχρεωτική και επί ποινή

αποκλεισμού η αναφορά της εν λόγω κράτησης σε συγκεκριμένο πεδίο συνεπώς ο κάθε συμμετέχων μπορούσε να συμπεριλάβει το συγκεκριμένο κονδύλι και στο Διοικητικό Κόστος, είναι μη νόμιμος ο αποκλεισμός της προσφοράς μου για το λόγο αυτό. 3^ο. Μη νόμιμα αποκλείστηκε η οικονομική προσφορά μου με την αιτιολογία ότι δεν έχω υπολογίσει το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος. Ειδικότερα: Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 68 Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 άρθρου 22 Ν.4144/2013 (ΦΕΚ Α 88/18.4.2013) προβλέπεται ότι: [παραθέ... τις εν λόγω διατάξεις].»

Επιπλέον στο άρθρο 2.4.4 «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/ Τρόπος Σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» της διακήρυξης (σελ. 44) ορίζεται ότι: «**2.4.2.** Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, **επί ποινή αποκλεισμού**, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:Στην προσφορά τους; οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων; του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.Αν παρουσιαστούν ελλείψεις ή ήσσονος αξίας ατέλειες ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καλέσει εγγράφως τους προσφέροντες να τα διευκρινίσουν, σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 4 του Ν.4412/2016.» Εν προκειμένω, όπως ξεκάθαρα προκύπτ... από τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 τα οποία υπέβαλα ως είχα υποχρέωση στην Οικονομική Προσφορά μου, έχω υπολογίσει τόσο εύλογο Διοικητικό Κόστος όσο και Εργολαβικό Κέρδος. Συγκεκριμένα παραθέτω τον παρακάτω πίνακα ο οποίος περιλαμβάνεται στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 και σύμφωνα με τον οποίο: στ) Στην οικονομική προσφορά υπολογίζεται εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής υπηρεσιών, των αναλώσιμων και εργαλείων-εξοπλισμού, του εργολαβικού κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, όπως φαίνονται παρακάτω

...
-----	-----	-----

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	113.108,716	29.765,456	5.953,096
ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ	2.600,006	1.300,006	390,006
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.300,006	325,006	325,006
ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	160,106	43,756	9,176
ΚΕΡΔΟΣ	1.716,206	1.059,316	147,756

Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτ... ότι έχω υπολογίσει Διοικητικό Κόστος για την ... 1.300,00€ για τους 6,5 μήνες (ήτοι 200,00€ τον μήνα), για την ... 325,00€ για τους 6,5 μήνες (ήτοι 50,00€ τον μήνα) και για τα ... 325,00€ για τους 6,5 μήνες (ήτοι 50,00€ τον μήνα). Επιπλέον έχω υπολογίσει και εργολαβικό κέρδος το οποίο ανέρχεται σε 1.716,20€ για την ..., 1059,31€ για την ... και 147,75€ για τα Σύμφωνα με τα παραπάνω παντελώς αβάσιμα και από πρόδηλη πλάνη η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε την Προσφορά μου με την αιτιολογία ότι «δεν υπολογίζει το διοικητικό κόστος, το εργολαβικό κέρδος...». 4^{ov} Τέλος, σε κάθε περίπτωση ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε την προσφορά μου επειδή θεώρησε τα εν λόγω κόστη χαμηλά- κάτι το οποίο ουδόλως αναφέρθηκε ή αιτιολογήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή, αφού ο λόγος απόρριψης της προσφοράς μου είναι ο μη υπολογισμός του διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους-, λεκτέα τα κάτωθι: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 που αφορά τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) [παρεμβάλλεται αυτούσιο το άρθρο 88 ν 4412/2016). Ομοίως, στην υπ' αριθμ. 6/2016 απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ορίζεται ότι: «Επομένως η Αναθέτουσα Αρχή (εφεξής Α.Α.), αν κρίνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, δεν πρέπει να αποδεχθεί χωρίς επαρκή αιτιολόγηση από τον προσφέροντα, ως νόμιμα όλα τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν, ιδίως με την αιτιολογία όχι ο προσδιορισμός του διοικητικού κόστους και του εργολαβικού κέρδους ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταιρειών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή φύλαξης, και οι οποίες, ως εκ τούτου, μπορούν κατά την ελεύθερη ανέλεγκτη από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή κρίση τους, να διαμορφώνουν τα εν λόγω στοιχεία. Τουναντίον οφείλει να καλέσει τον προσφέροντα να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα

χαμηλό της προσφοράς του, άλλως υπερβαίνει τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας (ΕλΣυν Τμ. IV 24/2015, 32/2015 και 150/2014). Και βέβαια, η Α.Α. οφείλει να εξετάσει, αν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, το προσφερόμενο ποσοστό διοικητικού κόστους από τον διαγωνιζόμενο, είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της υπό σύναψη συμβάσεως και να μην καθίσταται αυτή ζημιογόνος (ΕΑ ΣτΕ 187/2013 και 198/2013).», η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι σε κάθε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή διαπιστώσει ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, οφείλει να καλέσει εγγράφως τον διαγωνιζόμενο να αιτιολογήσει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς του, και αν κρίνει, ενόψει των υποβληθεισών εξηγήσεων και υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαδικασίας, ότι οι εξηγήσεις αυτές είναι ανεπαρκείς, να την απορρίψει ως απαράδεκτη. Εξάλλου, όπως έχει νομολογηθεί (ΣτΕ 3439/2014) στους διαγωνισμούς καθαριότητας/φύλαξης, η προσφορά δεν απορρίπτεται αν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι, ως εκ του τρόπου οργανώσεως της επιχείρησής του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων, δικαιολογείται το αναφερόμενο στην προσφορά του ύψος του διοικητικού κόστους. Εν πάση περιπτώσει, αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, εν όψει και των υποβληθεισών εξηγήσεων, ότι, το αναφερόμενο στην προσφορά του διαγωνιζομένου κόστος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται. Η κρίση αυτή της Αναθέτουσας Αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Τέλος, όπως έχει κρίνει σε πρόσφατη απόφαση του και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕλΣυν Τμ. Μείζονος 7μελούς σύνθεσης 804/2018, με την οποία επικυρώθηκε η ορθότητα της κρίσης της 47/2018 απόφασης του VI Τμήματος), εφόσον η προσφορά μίας εταιρείας φαίνεται *prima facie* ασυνήθιστα χαμηλή, ο αναθέτων φορέας οφείλε να καλέσει την ως άνω εταιρεία να παράσχει εξηγήσεις-διευκρινίσεις για τη σοβαρότητα και βιωσιμότητα της προσφοράς της και να προσκομίσει τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία, ως εκ τούτου δε, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 313 του Ν. 4412/2016 (διάταξη αντίστοιχη του άρθρου 88 που αφορά τις αναθέτουσες αρχές), προέβη στον

αποκλεισμό της εταιρείας αυτής, χωρίς προηγουμένως να της δοθεί η δυνατότητα να παράσχει τις ως άνω διευκρινίσεις.

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις οικείες απόψεις της ισχυρίζεται για την προσφυγή του α' προσφεύγοντος ότι «Με την υπό κρίση προσφυγή της η προσφεύγουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι δήθεν ουχί νομίμως και αναιτιολογήτως τα όργανα του, απέρριψαν την προσφορά της για συμμετοχή στο διαγωνισμό για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του στην ... (πρώην ...) και στην ...(πρώην). Ειδικότερα, εις την υπό κρίση προσφυγή της η προσφεύγουσα διατείνεται ότι με βάση τα στοιχεία του φακέλου της προσφοράς της, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οικονομική προσφορά της είχε συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα της διακήρυξης και τους ειδικότερους όρους της διακήρυξης. Ειδικότερα, ότι όσον αφορά το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος, τα συμπεριέλαβε, όπως τα επιζητούσε η διακήρυξη, σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς της, αναφέροντας συγκεκριμένα ποσά, τα οποία ήταν προορισμένα για την κάλυψη των ζητούμενων κονδυλίων. Έτσι, στο αρχείο της οικονομικής προσφοράς της με τίτλο «Στοιχεία που ζητούνται σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α' 115/15.7.2010)» αναφέρονται ρητώς τα κάτωθι κονδύλια : «ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 151.973,60 €, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 1.000 ευρώ, ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ 183,10 ευρώ, ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ 1.000 ευρώ, ΛΟΙΠΑ ΚΟΣΤΗ 250 ευρώ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ 300 ευρώ, ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ 265 ευρώ, ΦΟΡΟΙ 13.475,80 ευρώ, ΣΥΝΟΛΟ 168.447,50 ευρώ». Η ανωτέρω αιτίαση της προσφεύγουσας είναι πρόδηλα αβάσιμη και απορριπτέα, διότι από τις ρήτρες της διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού προκύπτει ότι απορρίπτεται ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργολαβικό κέρδος και το ελάχιστο διοικητικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών. Όπως δε έχει κριθεί, η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου πρέπει κατά κοινή αντίληψη να περιλαμβάνει λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέ...

σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Σε περίπτωση, επομένως, κατά την οποία σύμφωνα με την διακήρυξη απαιτείται ο συνυπολογισμός στην οικονομική προσφορά και ενός ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών καθώς και ενός ευλόγου περιθωρίου εργολαβικού κέρδους, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει να εξετάσει, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, το προσφερόμενο από αυτόν ποσοστό διοικητικού κόστους και περιθώριο εργολαβικού κέρδους είναι εύλογα, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη σύμβασης (187/2013 ΕφΑθ, 198/2013 ΕφΑθ, 675/2002 ΕφΑθ, 272/2008 ΕφΑθ, 1257/2009 ΕφΑθ, 1262/2009 ΕφΑθ, 1297/2009 ΕφΑθ, 1299/2009 ΕφΑθ, 970/2010226/2014 ΔεφΘεσ/νικης, ΤΝΠ Νομος). Στην υπό κρίση περίπτωση, το διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέρδος (1.000 ευρώ και 183,10 ευρώ, αντίστοιχα), που είχε προϋπολογίσει η προσφεύγουσα στην οικονομική προσφορά της, είναι ελάχιστα, με αποτέλεσμα το απαράδεκτο της προσφοράς της προσφεύγουσας και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρίσταται ως αλυσιτελής και άνευ ουσιαστικού νοήματος η καταφυγή εις την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016. Επειδή, κατά τα λοιπά, όλες οι σχετικές πράξεις των οργάνων διοίκησης του είναι, όπως προκύπτ... από το περιεχόμενό τους πλήρως και νομίμως αιτιολογημένες. Επειδή, εν όψει των ανωτέρω η υπό κρίση προσφυγή είναι νομικά και ουσιαστικά αβάσιμη και, ως εκ τούτου απορριπτέα.

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις οικείες απόψεις της για την προσφυγή του β' προσφεύγοντος ισχυρίζεται ότι: «Με την υπό κρίση προσφυγή της η προσφεύγουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι δήθεν ουχί νομίμως και αναίτιολογήτως τα όργανα του, απέρριψαν την προσφορά της για συμμετοχή στο διαγωνισμό για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του στην ... (πρώην ...) και στην ...(πρώην). Ειδικότερα, εις την υπό κρίση προσφυγή της η προσφεύγουσα διατείνεται ότι με βάση τα στοιχεία του φακέλου της προσφοράς της, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, η οικονομική προσφορά της είχε

συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα της διακήρυξης και τους ειδικότερους όρους της διακήρυξης. Ειδικότερα, ότι όσον αφορά το διοικητικό κόστος και το εργολαβικό κέρδος, τα συμπεριέλαβε, όπως τα επιζητούσε η διακήρυξη, σε ξεχωριστό κεφάλαιο της προσφοράς της, αναφέροντας συγκεκριμένα ποσά, τα οποία ήταν προορισμένα για την κάλυψη των ζητούμενων κονδυλίων. Έτσι, στο αρχείο της οικονομικής προσφοράς της με τίτλο «Στοιχεία που ζητούνται σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 1 του Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α' 115/15.7.2010)» αναφέρονται ρητώς τα κάτωθι κονδύλια : «ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 148.827,25 €, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ 1.950 ευρώ, ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟ ΚΕΡΔΟΣ 2.923,26 ευρώ, ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ 4.290 ευρώ, ΛΟΙΠΑ ΚΟΣΤΗ ----- ευρώ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ----- ευρώ, ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ 213,02 ευρώ, ΦΟΡΟΙ ----- ευρώ, ΣΥΝΟΛΟ ----- ευρώ». Η ανωτέρω αιτίαση της προσφεύγουσας είναι πρόδηλα αβάσιμη και απορριπτέα, διότι από τις ρήτρες της διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού προκύπτει... ότι απορρίπτεται ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου, η οποία δεν καλύπτει... το ελάχιστο εργολαβικό κέρδος και το ελάχιστο διοικητικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών. Όπως δε έχει κριθεί, η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου πρέπει κατά κοινή αντίληψη να περιλαμβάνει λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέσει... σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Σε περίπτωση, επομένως, κατά την οποία σύμφωνα με την διακήρυξη απαιτείται ο συνυπολογισμός στην οικονομική προσφορά και ενός ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών καθώς και ενός ευλόγου περιθωρίου εργολαβικού κέρδους, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει να εξετάσει, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, το προσφερόμενο από αυτόν ποσοστό διοικητικού κόστους και περιθώριο εργολαβικού κέρδους είναι εύλογα, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της υπό σύναψη σύμβασης (187/2013 ΕφΑθ, 198/2013 ΕφΑθ, 675/2002 ΕφΑθ, 272/2008 ΕφΑθ, 1257/2009 ΕφΑθ, 1262/2009 ΕφΑθ, 1297/2009 ΕφΑθ, 1299/2009 ΕφΑθ, 970/2010226/2014 ΔεφΘεσ/νικης, ΤΝΠ Nomos). Στην υπό κρίση περίπτωση, το διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέρδος, που είχε

προϋπολογίσει η προσφεύγουσα στην οικονομική προσφορά της, είναι ελάχιστα , με αποτέλεσμα το απαράδεκτο της προσφοράς της προσφεύγουσας και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρίσταται ως αλυσιτελής και άνευ ουσιαστικού νοήματος η καταφυγή εις την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016. Επειδή, κατά τα λοιπά, όλες οι σχετικές πράξεις των οργάνων διοίκησης του είναι, όπως προκύπτ... από το περιεχόμενό τους πλήρως και νομίμως αιτιολογημένες. Επειδή, εν όψει των ανωτέρω η υπό κρίση προσφυγή είναι νομικά και ουσιαστικά αβάσιμη και, ως εκ τούτου απορριπτέα.

15. Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1.Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων. 2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.3. Οι ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα προγράμματα επιθεωρήσεων

και ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με το π.δ. 113/2014 (Α' 180) και του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων, σύμφωνα με το π.δ. 100/2014 (Α' 167), εφόσον πληρούν τα ειδικότερα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.....»

16. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 -2 του ν. 4412/2016 «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι **σαφείς και πλήρεις** ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, πλην της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63 και της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62 σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, περιέχουν ιδίως:..... ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18.....», [...]

17. Επειδή σύμφωνα με τα άρθρα 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) και 89 «Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» παρ. 2 του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέ... ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του

άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. 4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει... προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή», ενώ με την παρ. 2 του άρθρου 89 ορίζεται ότι: «Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω: α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους».

18. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 92 «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» του ν. 4412/2016, ορίζεται «5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους

οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010».

19. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

20. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 106 «Ματαίωση διαδικασίας» του ν. 4412/2016, ορίζεται «1. Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης: α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 105». [...]

21. Επειδή στο άρθρο 68 «Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών» του Ν. 3863/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ 88/ Α), ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέ... απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους **πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.** Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά

αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.» [...]

22. Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις της διακήρυξης, ορίζεται:

«2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης [πλέον συμφέρουσα από οικονομική προσφορά βάσει τιμής (χαμηλότερη)] και θα πρέπει να είναι σύμφωνη με το Παράρτημα Β της παρούσης και όπως ορίζεται κατωτέρω: 2.4.1. Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μήνα τόσο για το Τμήμα 1 (...) όσο και για το Τμήμα 2 (... , ... και ...). Αν στο ηλεκτρονικό σύστημα δεν μπορεί να αποτυπωθεί αναλυτικά η οικονομική προσφορά, ο προσφέρων θα επισυνάψει στον (υπο)φάκελλο «Οικονομική προσφορά» την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του ψηφιακά υπογεγραμμένη και τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία, σύμφωνα με το υπόδειγμα που υπάρχει στο Παράρτημα Β της παρούσας διακήρυξης σε μορφή pdf. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ. Επισημαίνεται ότι το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης. 2.4.2. Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες

εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο. **Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους. Στην προσφορά τους, οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Για την σύνταξη της οικονομικής προσφοράς και τον υπολογισμό των επιμέρους στοιχείων αυτής, ως χρονική διάρκεια παροχής των υπηρεσιών λογίζεται η περίοδος των 6,5 μηνών. Αν παρουσιαστούν ελλείψεις ή ήσσονος αξίας ατέλειες ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καλέσει εγγράφως τους προσφέροντες να τα διευκρινίσουν, σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 4 του Ν.4412/2016. [...]**

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Ειδικότερα :

α) το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου.

β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με

τους όρους της παρούσας και συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων τεχνικών προσφορών δεν πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή όσων τεχνικών προσφορών αντίστοιχα πληρούν τα ανωτέρω.

Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», μόνο στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση και αξιολογούνται οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών εκείνων των προσφερόντων που δεν έχουν απορριφθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω.

δ) Η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Το εν λόγω πρακτικό κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στην αναθέτουσα αρχή προς έγκριση.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016.

3.5 Ματαίωση της διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει αιτιολογημένα τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Η αναθέτουσα αρχή με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης:

α) εφόσον η διαδικασία επέβη άγωνα είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του βιβλίου Ι του ν. 4412/2016 και τα έγγραφα της σύμβασης ή

β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας, η αναθέτουσα αρχή ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, αν οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών.

Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί, επίσης, το δικαίωμα, μετά από γνώμη του αρμοδίου οργάνου, να αποφασίσει, παράλληλα με τη ματαίωση της διαδικασίας σύναψης, και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας σύναψης, με τροποποίηση ή μη των όρων της ή την προσφυγή στη διαδικασία των άρθρων 29 ή 32 του ν. 4412/2016, εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων αυτών. [...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

ΤΟΥ.....

(επωνυμία οικονομικού φορέα)

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ.....ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Έργο Χρονικό Διάστημα Παροχής Υπηρεσιών

Προσφερόμενη Τιμή για ένα (1) Μήνα, άνευ ΦΠΑ σε Ευρώ

ΦΠΑ 24% σε Ευρώ

Προσφερόμενη Τιμή για ένα (1) Μήνα με ΦΠΑ σε Ευρώ

Υπηρεσίες Καθαριότητας του Τμήματος 1: ...

6,5 μήνες

Υπηρεσίες Καθαριότητας του Τμήματος 2: ...

6,5 μήνες

Υπηρεσίες Καθαριότητας του Τμήματος 2: ...

6,5 μήνες

Υπηρεσίες Καθαριότητας του Τμήματος 2: ...

6,5 μήνες

Με την παρούσα Οικονομική Προσφορά, δηλώνω:

1. Η προσφερόμενη οικονομική προσφορά α) έχει υπολογισθεί στα πλαίσια της ισχύουσας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που υπάγεται η αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων και β) ισχύει για διακόσιες δέκα (210) ημέρες από την

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

επομένη της ημερομηνίας της διενέργειας του διαγωνισμού. 2. α) Προσκομίσαμε σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς (ηλεκτρονικό αρχείο) και εξειδικεύονται, επί ποινή αποκλεισμού, όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 4144/2013, όπως αυτό αντικατέστησε το άρθρο 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115): «Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέ... απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. **Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων.**

β)επισυνάπτουμε στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι».

Αναλούμε όλες τις δαπάνες για τις αμοιβές του προσωπικού τους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 4144/2013, (αναγράφεται αναλυτικά κόστος δαπάνης του διαγωνιζόμενου σε αποδοχές προσωπικού για τις βάρδιες που ζητούνται στην παρούσα Διακήρυξη) και κάθε μορφής έξοδα που θα απαιτηθούν, για την εκτέλεση του αντικειμένου της παρούσας όπως, κόστη ασφαλιστικής κάλυψης για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων καθώς και όλες τις δαπάνες για φόρους, εργοδοτικές εισφορές, τέλη, κρατήσεις και λοιπά κόστη, με τα οποία τυχόν βαρύνεται ο Ανάδοχος. Όπως επίσης, και το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών τους, του εργολαβικού τους κέρδους.

..... (Υπογραφή Νόμιμου
Εκπροσώπου)

23.Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

24. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η

αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C 278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

25.Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης η οποία διέπει το δίκαιο ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων προϋποθέ..., ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C 496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, e-Vigilo, C 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33). Η δε αυστηρότητα της εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέ... την σαφήνεια των όρων αυτής καθώς η παραβίαση αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζόμενου αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεων του (Συμβάσεις Δημοσίων Έργων Χρ. Μηκίδης, 2009, σελ. 87 επ.) και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (ΕΑ ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο διότι, η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ', σελ. 776).

26. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως

άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣτΕ 2418/1976, 1061/1981).

27. Επειδή, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή την υποβολή μη νομίμως υποβληθέντος εγγράφου (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Επομένως, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέ... όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37). Ωστόσο, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η

κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

28. Επειδή, η έννοια «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» δεν ορίζεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, T 570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.83). Ειδικότερα, η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 866/2008 και ΔΕφΑΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων). Επομένως, αποδεικνύεται ειδικώς και ορισμένως με την προσκόμιση στοιχείων, μεταξύ άλλων και προσφορών με έκπτωση, σε παρόμοιους διεξαχθέντες διαγωνισμούς (89/2008 Πράξη Ελεγκτικού Συνεδρίου).

29. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί νομολογιακά, αναφορικά με την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει την αξιοπιστία μιας προσφοράς, ότι απορρέει από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών ως προς αυτήν, λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ το οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να

του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [βλ., επ' αυτού, αναφορικά με εννοιολογικά ταυτόσημες διατάξεις με αυτές του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24 τις αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.85, της 6ης Ιουλίου 2005, *TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής*, T 148/04, EU:T:2005:274, σκέψεις 49 και 50· της 11ης Μαΐου 2010, *PC Ware Information Technologies κατά Επιτροπής*, T 121/08, EU:T:2010:183, σκέψη 72· της 5ης Νοεμβρίου 2014, *Computer Resources International (Luxembourg) κατά Επιτροπής*, T 422/11, EU:T:2014:927, σκέψη 57, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, *European Dynamics Luxembourg και Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής*, T 698/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:476, σκέψη 59]. Τέτοιες αμφιβολίες μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει... αβεβαιότητα ως προς, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημιά (απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, *Secolux κατά Επιτροπής*, T 90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62).

30. Επειδή, ειδικότερα, η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εκτίμηση του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς διενεργείται σε δύο στάδια όπου σε ένα πρώτο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές «φαίνονται» ασυνήθιστα χαμηλές. Η χρήση του ρήματος «φαίνονται» σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές

είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται στην αναθέτουσα αρχή η υποχρέωση να προβεί αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε προσφοράς προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει μόνο να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση που η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή. Αν δεν υπάρχει τέτοια ένδειξη στις υποβληθείσες προσφορές και αυτές δεν φαίνονται συνεπώς ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή δύναται να συνεχίσει την αξιολόγησή τους και τη διαδικασία αναθέσεως της συμβάσεως. Αντιθέτως, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία στην αναθέτουσα αρχή ότι ορισμένη προσφορά ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή, τότε αυτή οφείλει να προβεί, σε δεύτερο στάδιο, στον έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T-392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89).

31. Επειδή ομοίως το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές [βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, *Lombardini και*

Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκ.55]. Σε κάθε περίπτωση, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και οι αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (ομοίως άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού (Βλ. Dr Albert Sanchez Graells -Rejection of abnormally low and non-compliant tenders in EU public procurement: A comparative view on selected jurisdictions).

32. Επειδή, ειδικότερα, προτού οι αναθέτουσες αρχές απορρίψουν μία προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, ζητούν εγγράφως λεπτομέρειες σχετικά με τα συστατικά στοιχεία των προσφορών που κρίνονται χρήσιμα για την εκτίμηση ή την εξακρίβωση της προφανούς ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς (βλ. C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου). Ήδη με το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όπως ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, προβλέπεται ότι οι εξηγήσεις μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέ... ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου. Η ως άνω

απαρίθμηση δεν είναι εξαντλητική, αλλά ούτε απλώς ενδεικτική και, συνεπώς, δεν αφήνει τις αναθέτουσες αρχές ελεύθερες να καθορίσουν ποιοι είναι οι σχετικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν από την απόρριψη μιας προσφοράς που φαίνεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή (C-292/07 σκ. 159, και C-599/10 SAG ELV Slovensko σκ. 30). Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τη σχετική απόφαση σχετικά με την απόρριψη ή μη, στην περίπτωση δε απόρριψης προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να αιτιολογήσει την απόφαση της (βλ. άρθρο 84 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 341 παρ. 1 περ. γ του ν. 4412/2016). Υπό αυτό το πλαίσιο το Δικαστήριο έκρινε ότι ο έλεγχος των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών *«προϋποθέ... κατ' ανάγκην την εφαρμογή μιας διαδικασίας ελέγχου των προσφορών, κατόπιν ακρόασης των ενδιαφερομένων, τις οποίες η αναθέτουσα αρχή έκρινε ως ασυνήθιστα χαμηλές, επιβάλλοντας στην αρχή αυτή την υποχρέωση, αφού έλαβε γνώση όλων των προσφορών και πριν από την απόφαση για την ανάθεση του έργου, να ζητήσει κατ' αρχάς εγγράφως διευκρινίσεις για τα στοιχεία της προσφοράς για την οποία υπάρχει η υπόνοια ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή τα οποία της δημιούργησαν συγκεκριμένες επιφυλάξεις και να εκτιμήσει ακολούθως την προσφορά αυτή υπό το πρίσμα των δικαιολογήσεων που παρέσχε ο συγκεκριμένος υποψήφιος σε απάντηση στο αίτημα αυτό (T-495/04 Belfass, σκ. 98 και συνεκδικασθείσες αποφάσεις C-285/99 και C-286/99 Lombardini και Mantovani σκ.51). «Συνεπώς, η ύπαρξη πραγματικού κατ' αντιπαράθεση διαλόγου, διεξαγόμενου σε εύθετο χρόνο κατά τη διαδικασία εξετάσεως των προσφορών, μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου, προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή, συνιστά απαίτηση των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων ως προς τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, που αποσκοπεί στο να αποτραπούν αυθαίρετες εκτιμήσεις της αναθέτουσας αρχής και να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων» (βλ. συναφώς, προπαρατεθείσες συνεκδικασθείσες αποφάσεις C-285/99 και C-286/99 σκέψη 57 αλλά και C-599/10 σκ.29). Περαιτέρω, στην αναθέτουσα αρχή εναπόκειται να διατυπώσει με σαφήνεια την αίτηση που απευθύνει στους*

ενδιαφερόμενους υποψηφίους προκειμένου να τους παράσχει τη δυνατότητα να αποδείξουν κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή τη σοβαρότητα των προσφορών τους (C-599/10 σκ.31).

33. Επειδή, από τη λεκτική διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, προκύπτει..., όπως προαναφέρθηκε, ότι η διοίκηση έχει διακριτική ευχέρεια ως προς την κρίση περί του εάν μία προσφορά «φαίνεται» να εντάσσεται στις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, όπου σε περίπτωση καταφατικής κρίσης, «απαιτεί» από τον οικονομικό φορέα να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος που προτείνει στην προσφορά του, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Εξυπακούεται ότι στο πλαίσιο της ανωτέρω κλήσης της αναθέτουσας αρχής τόσο οι αιτούμενες εξηγήσεις εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής όσο και οι παρεχόμενες εξηγήσεις εκ μέρους του οικονομικού φορέα δεν επιτρέπεται να οδηγήσουν σε ουσιώδη τροποποίηση του περιεχομένου της υποβληθείσας προσφοράς (Δ. Ράικος, Ε. Βλάχου, Ε.Σαββίδη Βιβλίο 1 «*Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016, ερμηνεία κατ' άρθρο*», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018, παρ. 38 σελ.868). Σε περίπτωση δε που από τις παρεχόμενες διευκρινήσεις δεν εξηγούνται ικανοποιητικά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής οι παρεχόμενες τιμές, η διοίκηση έχει τη διακριτική ευχέρεια να απορρίψει την οικεία προσφορά αλλά δέσμια αρμοδιότητα προς τούτο, εφόσον διαπιστωθεί ότι η ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οφείλεται σε παράβαση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, επαληθεύοντας τα στοιχεία της υποβληθείσας προσφοράς με βάση την αιτιολόγηση που υποβλήθηκε, να αποφασίσει αιτιολογημένα αν θα δεχθεί ή θα απορρίψει την προσφορά, προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο, σε περίπτωση απόρριψης της προσφοράς, τα σημεία της αιτιολόγησης τα οποία κρίνει ανακριβή ή ανεπαρκή (πρβλ. ΔΕφΠατρών Ν8/2018 σκ.11, Ε.Α. 841/2010, 45, 866, 1208/2008, 867/2006).

34. Επειδή, ειδικότερα, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 3863/2010, σε συνδυασμό με τις προγενέστερες, αντίστοιχες του ως άνω άρθρου 88 του ν.4412/2016, διατάξεις, οι οποίες ρύθμιζαν καθ' όμοιο τρόπο το ζήτημα ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών οικονομικών προσφορών, «η νομολογία έχει δεχθεί ότι στους διαγωνισμούς για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως πρέπει να υπολογίζεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, καθώς και των αναλωσίμων. Ενόψει του ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει, αν, λαμβανομένων υπόψη των δεδομένων της υπό σύναψη συμβάσεως και των τυχόν παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων, το αναφερόμενο στην προσφορά του διοικητικό κόστος είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της συμβάσεως. Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, ενόψει και των υποβληθεισών εξηγήσεων, ότι το αναφερόμενο στην προσφορά διαγωνιζομένου κόστος δεν είναι εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται. Η κρίση δε της αναθέτουσας αρχής ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο (βλ. ΣΤΕ 3439/2014, Ε.Α. ΣΤΕ 236/2015, 108/2014, 328, 198, 187/2013 κ.ά.). Μάλιστα, στις περιπτώσεις που από τη διακήρυξη του διαγωνισμού συνάγεται ότι το διοικητικό κόστος για τη συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει, κατ' αρχήν, να καλύπ..., μεταξύ άλλων, το κόστος για την απόκτηση και χρήση του αναφερόμενου στη διακήρυξη εξοπλισμού (όπως στολές, φακούς, ασυρμάτους και τηλέφωνα, αλλά και έντυπα) και των αναλωσίμων, η προσφορά, στην οποία αναφέρεται διοικητικό κόστος που δεν καλύπ... τις εν λόγω δαπάνες, απορρίπτεται. Έχει κριθεί όμως, ότι τέτοια προσφορά δεν απορρίπτεται, αν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι, ως εκ του τρόπου οργανώσεως της επιχειρήσεώς του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων, δικαιολογείται το αναφερόμενο στην προσφορά του ύψος του διοικητικού κόστους....Από την προσεκτική μελέτη της νομολογίας συνάγονται τα ακόλουθα: Α. Οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει ένα εύλογο

ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, καθώς και των αναλωσίμων, όπως και κάποιο εύλογο περιθώριο κέρδους, δεν απορρίπτεται, άνευ ετέρου, ως απαράδεκτη, ούτε, όμως, δύναται να θεωρηθεί παραδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, χωρίς τις αναγκαίες διευκρινήσεις του προσφέροντος προς αυτήν, κατόπιν σχετικής προσκλήσεώς της. Β. Οι διευκρινήσεις θα πρέπει να είναι ειδικές και συγκεκριμένες, να αποδεικνύονται από τον προσφέροντα και να συνιστούν εξαιρετικές συνθήκες, συνεπεία των οποίων δικαιολογείται η υποβολή τέτοιας οικονομικής προσφοράς στο συγκεκριμένο διαγωνισμό. Γ. Η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αιτιολογήσει την αποδοχή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, αφού αξιολογήσει τις διευκρινήσεις που θα της υποβληθούν και αφού κρίνει αιτιολογημένως ότι, παρά την έλλειψη ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους ή ευλόγου ποσού ως εργολαβικού κέρδους, δεν τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της συμβάσεως. Δ. Η αιτιολογία ως προς την αποδοχή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, οπωσδήποτε, δεν δύναται να συνίσταται στην απλή διαπίστωση ότι «...ο προσδιορισμός εύλογου διοικητικού και εργολαβικού κέρδους για την παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών ανάγεται στον τρόπο ασκήσεως της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσφέροντος, ο οποίος διαμόρφωσε την οικονομική προσφορά του κατά την ελεύθερη κρίση του, αναλαμβάνοντας και το βάρος του επιχειρηματικού κινδύνου κατά τη διαμόρφωση της τιμής της προσφοράς του...». Τούτο, για τον απλούστατο λόγο, ότι η απαίτηση του νόμου για οικονομική προσφορά με πρόβλεψη και των ως άνω ευλόγων ποσοστών διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και εργολαβικού οφέλους, αποβλέπει στο να μη τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός. Άλλωστε, δεν δύναται να υποστηριχθεί σοβαρώς, ότι κάποιος συμμετέχει στο διαγωνισμό, χωρίς να αποβλέπει σε εύλογο εργολαβικό όφελος, αλλά, απλώς, για να εξασφαλίσει εργασία στους απασχολούμενους του ή ότι διασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, η καλή εκτέλεση της συμβάσεως, παρά την ανυπαρξία ευλόγου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, όπως και του κόστους των αναλώσιμων. Όπως, μάλιστα, καθίσταται γνωστό από υποθέσεις κηρύξεως

εκπτώτων των αναδόχων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, συνήθεις λόγοι εκπτώσεώς τους είναι, είτε οι παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας ως προς το ύψος των αποδοχών των απασχολουμένων, είτε η απασχόληση ολιγότερων ατόμων από αυτούς που προβλέπει η σύμβαση, δηλαδή παραβάσεις στις οποίες υποπίπτ... ο ανάδοχος για να μειώσει το κόστος παροχής των υπηρεσιών, η μείωση δε αυτή καθίσταται σχεδόν αναπότρεπτη σε περίπτωση καλύψεως με την οικονομική προσφορά μόνον της ελάχιστης εργατικής δαπάνης. Ε. Η νομιμότητα της αιτιολογίας της πράξεως της αναθέτουσας αρχής, περί της συνδρομής ειδικών συνθηκών, βάσει των οποίων, στη συγκεκριμένη περίπτωση δικαιολογείται η υποβολή τέτοιας οικονομικής προσφοράς, όπως και ως προς το εύλογο ή μη του διοικητικού κόστους, του κόστους αναλωσίμων, καθώς του εργολαβικού κέρδους και, συνακόλουθα, αποδοχής τέτοιας οικονομικής προσφοράς, υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη του τον προαναφερόμενο σκοπό της αξιώσεως προβλέψεως στην οικονομική προσφορά ευλόγου ποσοστού, τόσο για διοικητικό κόστος και κόστος αναλωσίμων, όσο και για εργολαβικό κέρδος, δηλαδή την διασφάλιση της καλής εκτελέσεως της σχετικής συμβάσεως, στη σύναψη της οποίας κατατείνει ο διαγωνισμός. Επίλογος. Ως συμπέρασμα, μετά τη σύντομη αυτή εισήγηση επί των ως άνω σημαντικών ζητημάτων, για τη διασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού στους προαναφερόμενους διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων, τονίζονται τα ακόλουθα: ...β) στους διαγωνισμούς παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, δεν καθίσταται, άνευ ετέρου ως अपαράδεκτη οικονομική προσφορά που δεν περιέχει ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, καθώς και των αναλωσίμων, ή δεν καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, αν δικαιολογείται η υποβολή της, παρά τις ελλείψεις αυτές, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπο του προσφέροντος.... θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να εκφέρει την κρίση της,ότι η υποβολή της οικονομικής προσφοράς διαγωνιζομένου δικαιολογείται, έτσι όπως υποβάλλεται, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπό του, αιτιολογημένως, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω ...Κατά τον δικαστικό

έλεγχου, για να κριθεί νόμιμη η αιτιολογία αυτή, θα πρέπει να διαπιστούται η παράθεση των συγκεκριμένων εκείνων στοιχείων, τα οποία θεμελιώνουν την κρίση της αναθέτουσας αρχής ... Η ανάγκη δε, για τέτοια παράθεση, καθίσταται επιτακτικότερη στην περίπτωση που το προς προμήθεια είδος με τις ειδικές τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται προσφέρεται, τη δεδομένη χρονική στιγμή, από μία μόνον εταιρεία, καθώς και στην περίπτωση που το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά διοικητικό κόστος ή εργολαβικό κέρδος είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούται προς μηδενικό. Τούτο, γιατί μόνον με την παράθεση των στοιχείων αυτών μπορεί να διαπιστωθεί η νομιμότητα της προηγηθείσης κρίσεως της αναθέτουσας αρχής επί των ανωτέρω ζητημάτων, διαφορετικά, θα πρόκειται περί μιας δικαστικής κρίσεως, η οποία, απλώς, θέ... μια σφραγίδα κατ' επίφασιν νομιμότητας σε μία πράξη της διοικήσεως, της οποίας, όμως, η νομιμότητα εξακολουθεί να παραμένει ερωτηματικό.» (βλ. Εισήγηση Ι. Λαμπρόπουλου Εφέτη ΔΔ 27-6-2017 Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών http://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2017/lampropoulos_prosimbatikos.pdf).

35. Επειδή από τις διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς -ως τέτοιας προφανώς νοουμένης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτ... το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού- διακινδυνεύει και το δημόσιο

συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (βλ. σχετικά S. Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (2005) σελ. 532-534; P Trepte, *Regulating Procurement. Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation* (Oxford, Oxford University Press, 2004) σελ.165-166 and 197; και P Trepte, *Public Procurement in the EU: A Practitioner's Guide*, 2^η έκδοση(Oxford, Oxford University Press, 2007,σελ.474, και AR Engel, *Managing Risky Bids, Handbook of Procurement* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006) σελ.322, 326).

36. Επειδή, εν προκειμένω, το ζήτημα του ύψους του εργολαβικού κέρδους ανάγεται στον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναλαμβάνει ο οικονομικός φορέας που συμμετέχει σε ένα δημόσιο διαγωνισμό (Ελ.Συν. VI Τμ.2653/2012, 1724/2012, 2090/2011, 3134/2009, ΕΑ ΣτΕ 792/2008, 974/2007), ωστόσο έχει κριθεί ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής αιτιολογία όσα αναφέρονται περί της ευχέρειας των διαγωνιζομένων για την κατά θεμιτό τρόπο οργάνωση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και τη διαμόρφωση των τιμών (ΔΕΦΑΘ 873/2012).

37. Επειδή, λόγω της φύσης της προσφυγής, που εντάσσεται στο πλέγμα των ενδικοφανών προσφυγών, καθίσταται δυνατή και η κατ' ουσίαν επανεξέταση της υπόθεσης, δηλαδή η νέα έρευνα και η διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών (ΣτΕ 2971/1989), αν και η ΑΕΠΠ διαθέ... μόνο ακυρωτική εξουσία σε αντίθεση με τον κανόνα των προδικαστικών προσφυγών όπου το αρμόδιο όργανο προς το οποίο ασκείται μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την πράξη ή να την τροποποιήσει για λόγους ουσίας (βλ. Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση, 2017, σελ 229*).

38. Επειδή, ειδικότερα, σε περίπτωση αποδοχής της προδικαστικής προσφυγής, η ΑΕΠΠ ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη της αναθέτουσας αρχής ή την επίδικη παράλειψή της και αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην οφειλόμενη ενέργεια, συμμορφούμενη προς την απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία δεν έχει εξουσία ούτε να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη ούτε να προβεί η ίδια στην οφειλόμενη ενέργεια, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 54/2018, σκέψη 8 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

39. Επειδή, η προσφορά του α' προσφεύγοντος απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι δεν υπολογίζεται σε αυτήν διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέρδος σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και του ν. 4144/2013 άρθρο 22. Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή, με τις οικείες απόψεις της, ισχυρίστηκε ότι από τις ρήτρες της διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού η οικεία προσφορά πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη γιατί δεν καλύπτ... το ελάχιστο εργολαβικό κέρδος και το ελάχιστο διοικητικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, δοθέντος ότι κατά τους ισχυρισμούς της τα οικεία ως άνω ποσά που προϋπολόγισε ο α' προσφεύγων είναι ελάχιστα και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρίσταται ως αλυσιτελής και άνευ ουσιαστικού νοήματος η καταφυγή εις την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016.

40. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου ο α' προσφεύγων περιέλαβε στην προσφορά του ηλεκτρονικό αρχείο όπου μεταξύ άλλων ανέγραψε τόσο διοικητικό κόστος όσο και εργολαβικό κέρδος, στοιχεία τα οποία ρητά συμπεριλαμβάνονται και στο από 27.09.2019 με αρ. πρωτ. 22946/19/ΓΠ πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της αναθέτουσας αρχής και εντέλει με τη συμπληρωματική της αιτιολογία η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται εν τοις πράγμασι ότι περιλαμβάνονται στην προσφορά του (βλ. σκέψη 13 της παρούσας).

41. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, αναφορικά με την απόρριψη της προσφοράς του α' προσφεύγοντος η αιτιολογία της προσβαλλόμενης, ως αυτή

συμπληρώθηκε με τις οικείες απόψεις της, είναι αβάσιμη, ως βασίμως ισχυρίζεται ο α' προσφεύγων και τούτο διότι αδιαμφισβήτητα περιέλαβε αμφοτέρωτα τα σχετικά επίμαχα κόστη στην προσφορά του. Αναφορικά με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής ότι τα ποσά που προϋπολόγισε ο α' προσφεύγων δεν καλύπτουν το ελάχιστο διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέδρος σύμφωνα με τις ρήτρες της διακήρυξης με αποτέλεσμα να παρίσταται ως αλυσιτελής η κλήση του προς παροχή διευκρινήσεων, ομοίως απορρίπτονται ως αβάσιμοι και τούτο διότι σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (βλ. άρθρο 2.4.2, 2.4.4 όπου ορίζεται ότι : *«Στην προσφορά τους, οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων»*), ήτοι δεν προσδιορίζεται εκ των προτέρων ελάχιστο αποδεκτό ποσό. Ομοίως και στο Παράρτημα Β– *ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ*, επαναλαμβάνονται επακριβώς οι ως άνω διατάξεις περί εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους. Η δε αναθέτουσα αρχή ουδόλως προσδιορίζει σε ποιες ρήτρες της διακήρυξης αναφέρεται, και τούτο παρόλο που ως προαναφέρθηκε σε πλείστα όσα σημεία της διακήρυξης που ειδικά αναφέρονται στο περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς των προσφερόντων οικονομικών φορέων ρητά αναγράφεται ότι τα οικεία ποσά πρέπει να είναι εύλογα. Επομένως, δοθέντος ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς όφειλαν να υπολογίσουν **εύλογο** ποσό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους, βάσει των ρητών όρων της διακήρυξης, ακόμη και στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, λόγω μη κάλυψης των ελάχιστων κατά την άποψη της απαιτούμενων κονδυλίων, χωρίς ουδόλως να προσδιορίζει αυτά, δεν δύναται να την απορρίψει άνευ σχετικής προς τούτο κλήσης του οικονομικού φορέα προς παροχή εξηγήσεων/διευκρινήσεων, αλλά οφείλει κατά δέσμια αρμοδιότητα της να τον καλέσει προς παροχή διευκρινήσεων (βλ. εκτενή ανάλυση στις σκ. 28-34 της παρούσας και εν προκειμένω ως προς τη δέσμια αρμοδιότητας της τις σκέψεις 29,33-34). Συνεπώς, γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του α' προσφεύγοντος στο

σύνολο τους αναφορικά με την απόρριψη της προσφοράς του και η προσβαλλόμενη πάσχει ακυρότητας λόγω τόσο της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης όσο και λόγω της παράλειψης της αναθέτουσας αρχής προς κλήση του για παροχή διευκρινήσεων επί της οικονομικής του προσφοράς (βλ. και σκ. 38 της παρούσας).

42. Επειδή η προσφορά του β' προσφεύγοντος απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι, μεταξύ άλλων δεν υπολογίζεται σε αυτήν διοικητικό κόστος, εργολαβικό κέρδος και κόστος κατασκηνώσεων σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και του ν. 4144/2013 άρθρο 22. Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή, με τις οικείες απόψεις της, ισχυρίστηκε ότι από τις ρήτρες της διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού η οικεία προσφορά πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη γιατί δεν καλύπτ... το ελάχιστο εργολαβικό κέρδος και το ελάχιστο διοικητικό κόστος για την παροχή των προς ανάθεση υπηρεσιών, δοθέντος ότι κατά τους ισχυρισμούς της τα οικεία ως άνω ποσά που προϋπολόγισε ο β' προσφεύγων είναι ελάχιστα και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρίσταται ως αλυσιτελής και άνευ ουσιαστικού νοήματος η καταφυγή εις την διαδικασία του άρθρου 102 του ν. 4412/2016.

43. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου ο β' προσφεύγων περιέλαβε στην προσφορά του ηλεκτρονικό αρχείο όπου μεταξύ άλλων ανέγραψε τόσο διοικητικό κόστος όσο και εργολαβικό κέρδος, στοιχεία τα οποία ρητά συμπεριλαμβάνονται και στο από 27.09.2019 με αρ. πρωτ. 22946/19/ΓΠ πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της αναθέτουσας αρχής και εντέλει με τη συμπληρωματική της αιτιολογία αποδέχεται και η αναθέτουσα αρχή ότι περιλαμβάνονται στην προσφορά του (βλ. σκέψη 14 της παρούσας).

44. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, αναφορικά με την απόρριψη της προσφοράς του β' προσφεύγοντος η αιτιολογία της προσβαλλόμενης, ως αυτή συμπληρώθηκε με τις οικείες απόψεις της, είναι αβάσιμη, ως βασίμως ισχυρίζεται ο β' προσφεύγων και τούτο διότι αδιαμφισβήτητα περιέλαβε

αμφότερα τα σχετικά επίμαχα κόστη στην προσφορά του. Αναφορικά με τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής ότι τα ποσά που προϋπολόγισε ο β' προσφεύγων δεν καλύπτουν το ελάχιστο διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέδρος με αποτέλεσμα να παρίσταται ως αλυσιτελής η κλήση του προς παροχή διευκρινήσεων, ομοίως απορρίπτονται ως αβάσιμοι, και τούτο διότι σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (βλ. άρθρο 2.4.2, 2.4.4 και Παράρτημα Β) ορίζεται ότι : «Στην προσφορά τους, οι συμμετέχοντες, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων», ήτοι δεν προσδιορίζεται εκ των προτέρων ελάχιστο αποδεκτό ποσό. Επομένως, δοθέντος ότι ισχύουν *mutatis mutandis* τα αναγραφόμενα στη σκέψη 41 της παρούσας, οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς όφειλαν να υπολογίσουν εύλογο ποσό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους, βάσει των όρων της διακήρυξης, ακόμη δε, και στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή, λόγω μη κάλυψης των ελάχιστων κατά την άποψη της απαιτούμενων κονδυλίων, δεν δύναται να την απορρίψει άνευ σχετικής προς τούτο κλήσης του οικονομικού φορέα προς παροχή εξηγήσεων/διευκρινήσεων, αλλά οφείλει κατά δέσμια αρμοδιότητα της να τον καλέσει προς παροχή διευκρινήσεων (βλ. εκτενή ανάλυση στις σκ. 28-34 της παρούσας και εν προκειμένω ως προς τη δέσμια αρμοδιότητας της τις σκέψεις 29,33-34). Συνεπώς, γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του β' προσφεύγοντος αναφορικά με την μη νόμιμη απόρριψη της προσφοράς του λόγω μη συμπερίληψης διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους και απορρίπτονται ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής.

45. Επειδή, περαιτέρω, αναφορικά με την απόρριψη της προσφοράς του β' προσφεύγοντος λόγω μη συμπερίληψης κράτησης υπέρ ΕΛΠΚ λεκτέα είναι τα κάτωθι. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 6γ του Ν. 4144/2013, 89 περ. Γ' του Ν. 3996/2011 και της ΥΑ 23411/2131/30.12.2011 καθώς και της σχετικής, διευκρινιστικής εγκυκλίου του Αριθμός απόφασης: 94/2019 20 Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., υπ' αριθμ. 63/2013, η κράτηση υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού

Παιδικών Κατασκηνώσεων αποτελεί εργοδοτική εισφορά, ύψους 20 ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία καταβάλλεται από τον εργοδότη και εισπράττεται από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. ταυτόχρονα και παράλληλα με τις τακτικές εισφορές υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Εστίας για τον μήνα Αύγουστο κάθε έτους. Συνακόλουθα, δεν καταλείπεται αμφιβολία ουδέ αμφισβητείται σχετικά ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της εν λόγω κράτησης, πλην όμως η αναθέτουσα αρχή δεν είχε προσδιορίσει συγκεκριμένο πεδίο, στο οποίο έπρεπε υποχρεωτικά και επί ποινή αποκλεισμού να αναφερθεί η κράτηση αυτή. Επομένως, αν η αναθέτουσα αρχή είχε αμφιβολία σχετικά με τη συμπερίληψη ή μη της εν λόγω κράτησης στο Διοικητικό κόστος, δεν θα μπορούσε να απορρίψει την Οικονομική προσφορά του β προσφεύγοντος, πριν τον καλέσει να το αποσαφηνίσει, δυνάμει του άρθρου 102 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ με αρ. 94/2019). Καταληκτικά, δεδομένου ότι: (α) δεν αποδεικνύεται άνευ αμφιβολίας παράλειψη υπολογισμού της εν λόγω κράτησης, (β) δύναται να υποστηριχθεί ότι την συμπεριλαμβάνει στο Διοικητικό κόστος και (γ) δεν υπήρχε ρητή πρόβλεψη στη Διακήρυξη για επί ποινή αποκλεισμού αναφορά της εν λόγω κράτησης σε συγκεκριμένο πεδίο, και ο οικείος λόγος αποκλεισμού παρίσταται αβάσιμος, γενόμενων δεκτών των οικείων ισχυρισμών του β προσφεύγοντος και απορριπτόμενων των προβαλλόμενων ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής, επί των οποίων και δύναται να κρίνει η ΑΕΠΠ (βλ. άρθρο 367 παρ. 5 του ν. 4412/2016, ως ισχύει). Συνεπώς, γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί του β' προσφεύγοντος για τους λόγους που αναφέρονται στην προσβαλλόμενη η οποία πάσχει ακυρότητας, τόσο λόγω της αιτιολογίας της όσο και λόγω της παράλειψης της αναθέτουσας αρχής προς κλήση του για παροχή διευκρινήσεων επί της οικονομικής του προσφοράς (βλ. και σκ. 38 της παρούσας).

46. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, αμφότερες οι προδικαστικές προσφυγές πρέπει να γίνουν δεκτές και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το σκέλος με το οποίο απορρίφθηκε η προσφορά τους, ομοίως πρέπει να ακυρωθεί η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να τους καλέσει προς παροχή

σχετικών διευκρινήσεων κατά το σκεπτικό. Επακολούθως, ο διαγωνισμός για το επίμαχο τμήμα 2 μη νομίμως κηρύχθηκε άγονος, καθόσον μη νομίμως απορρίφθηκαν οι προσφορές αμφοτέρων των προσφευγόντων, παράλληλα σημειώνεται ότι στο άρθρο 106 του ν. 4412/2016 ορίζονται αυστηρά οι λόγοι ματαίωσης διαγωνιστικής διαδικασίας και τούτο διότι οποιοδήποτε σφάλμα σε διαγωνιστική διαδικασία δεν παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να ματαιώνουν κάθε φορά τη διαδικασία ανάθεσης μίας σύμβασης. Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του α προσφεύγοντος που αφορούν σε επιπλέον λόγους απόρριψης της προσφοράς του β' προσφεύγοντος, πέραν όσων αναλυτικά εκτέθηκαν στη σκέψη 9 της παρούσας, διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει έτι ασκήσει τη δέσμια αρμοδιότητά της ως προς την αξιολόγηση των προσφορών με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτό να κριθεί το παραδεκτό των οικείων ως άνω λόγων οι οποίοι δύναται να προβληθούν επικαίρως και να εξεταστούν από την ΑΕΠΠ μετά την ολοκλήρωση του σταδίου της αξιολόγησης των προσφορών, η δε παραμονή αμφοτέρων συναρτάται με την οριστικοποίηση της διαδικασίας αξιολόγησης (βλ. κατ' αναλογία ΔΕφΘες 36/2018 σκ.10 και Απόφαση ΑΕΠΠ 630/2018 του πρώην 1^{ου} κλιμακίου Εισηγήτρια Χ. Ζαράρη σκ.62).Τέλος, ανεξαρτήτως της αποδοχής ή απόρριψης της προσφυγής άλλου διαγωνιζομένου, έως την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας, το όργανο που είναι αρμόδιο για την έκδοση της κατακυρωτικής απόφασης, έχει την ευχέρεια, με νεότερη πράξη του, νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, να χαρακτηρίσει ως απαράδεκτη λόγω αποκλίσεως από όρο της διακηρύξεως, προσφορά, την οποία με προηγούμενη πράξη του είχε κρίνει ως αποδεκτή (πρβλ. ΕΑ του ΣΤΕ 240/2011, 688/2011, 140/2010, 458/2010, 3813/2010, 4025/08, 1899/07, 4166/96).

47. Επειδή, γίνεται δεκτή ομόφωνα η εισήγηση.

48. Επειδή σε συνέχεια των ανωτέρω πρέπει να επιστραφούν τα παράβολα που κατέθεσαν αμφοτέροι οι προσφεύγοντες.

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός Απόφασης: 79, 81/2020

Δέχεται την προσφυγή του α' προσφεύγοντος.

Δέχεται την προσφυγή του β' προσφεύγοντος.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη πράξη κατά το σκεπτικό και την παράλειψη της αναθέτουσας αρχής προς κλήση των α' και β' προσφεύγοντων για παροχή διευκρινήσεων.

Διατάσσει την επιστροφή των παράβολων αμφότερων των προσφευγόντων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 13 Ιανουαρίου 2020 και εκδόθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη